

MAT 110 SOYUT MATEMATİK II
ÇALIŞMA SORULARI - 3

RASYONEL SAYILAR

1) Rasyonel sayılarda tanımlanan toplama ve çarpma işlemlerinin iyi tanımlı olduğunu (temsilci seçiminden bağımsız olduklarını) gösteriniz.

2) $x, y, z, w \in \mathbb{Q}$ olmak üzere aşağıdaki önermeleri ispatlayınız:

a) $x \cdot 0_{\mathbb{Q}} = 0_{\mathbb{Q}}$

b) $-x = (-1_{\mathbb{Q}}) \cdot x$

c) $xw \in \mathbb{Q}^+$ ve $w \in \mathbb{Q}^+$ ise $x \in \mathbb{Q}^+$

d) $zx > zy$ ve $x > y$ ise $z \in \mathbb{Q}^+$

3) $x, y \in \mathbb{Q} \setminus \{0\}$ olmak üzere x ve y elemanının çarpmaya göre tersini x^{-1} ve y^{-1} ile gösterelim. Buna göre aşağıdaki önermeleri ispatlayınız:

a) $(x^{-1})^{-1} = x$

b) $(xy)^{-1} = x^{-1} \cdot y^{-1}$

c) $x, y \in \mathbb{Q}^+$ ve $x > y$ ise $x^{-1} < y^{-1}$

4) $\mathbb{Q}^- = \{x \in \mathbb{Q} \mid -x \in \mathbb{Q}^+\}$ biçiminde tanımlanıyor. Buna göre $x, y \in \mathbb{Q}^+$ ve $u, v \in \mathbb{Q}^-$ olmak üzere aşağıdaki önermeleri ispatlayınız:

a) $x + y \in \mathbb{Q}^+$, $uv \in \mathbb{Q}^+$

b) $x - u \in \mathbb{Q}^-$, $xu \in \mathbb{Q}^-$

c) $x \cdot y^{-1} \in \mathbb{Q}^+$, $u \cdot v^{-1} \in \mathbb{Q}^+$

5) $x \in \mathbb{Q}$ olmak üzere x in mutlak değeri $|x| = \begin{cases} x & , x \geq 0 \\ -x & , x < 0 \end{cases}$ biçiminde tanımlanıyor.

Buna göre aşağıdaki önermeleri ispatlayınız:

a) Her $x \in \mathbb{Q}$ için $|x| = |-x| \geq 0$

b) Her $x, y \in \mathbb{Q}$ için $|xy| = |x||y|$

6) Aşağıdaki dizilerde $\varepsilon = 1/500$ için sıfır dizisi olma koşulunu sağlayan ($n \geq N$ için $|x_n| < \varepsilon$ olacak şekilde) birer N doğal sayısı bulunuz:

a) $\{x_n\} = \left\{ \frac{1}{2^n} : n \in \mathbb{N} \right\}$

b) $\{x_n\} = \left\{ \frac{(-1)^n}{2^n} : n \in \mathbb{N} \right\}$

7) Rasyonel Sayı dizileri ile ilgili aşağıdaki önermeleri ispatlayınız:

a) $\{x_n\}$ ve $\{y_n\}$ Cauchy dizileri ise $\{x_n + y_n\}$ dizisi de bir Cauchy dizisidir.

b) $\{x_n\}$ ve $\{y_n\}$ iki sıfır dizisi ise $\{x_n + y_n\}$ dizisi de bir sıfır dizisidir.

c) Her Cauchy dizisi sınırlıdır.

d) $\{x_n\}$ bir Cauchy dizisi ve $\{y_n\}$ bir sıfır dizisi ise $\{x_n \cdot y_n\}$ dizisi de bir sıfır dizisidir.

e) $\{x_n \cdot y_n\}$ bir sıfır dizisi ve $\{y_n\}$ bir Cauchy dizisi ise $\{x_n\}$ bir sıfır dizisi midir? Cevabınız evet ise ispatlayınız, hayır ise bir örnek veriniz.